A példa megnevezése:	Műanyag alkatrész fröccsöntésének szimulációja
A példa száma:	ÓE-B09
A példa szintje:	alap – <u>közepes</u> – haladó
CAx rendszer:	ProEngineer WildFire4 / Plastic Advisor
Kapcsolódó TÁMOP tananyag:	CAD
A feladat rövid leírása:	Adott műanyag alkatrész fröccsöntési folyamatának szimulációja, a legjobb meglövési hely megválasztása és ennek függvényében a folyamat elemzése.

CAD-CAM-CAE Példatár

1. A feladat megfogalmazása:

- Határozza meg az adott alkatrész fröccsöntéssel történő gyártása esetén a legkedvezőbb meglövési helyet.
- Elemezze a fröccsöntési folyamatot több meglövési variáció esetén.

2. A megoldás lépései:

Nyissuk meg a **baffle.igs** alkatrész modellt *ProEngineer WildFire4* rendszerben és indítsuk el a *Plastic Advisor* modult (*Applications / Plastic Advisor*).

Első lépésként határozzuk meg a meglövési helyet. Indítsuk el az Analysis Wizard-ot.

Válasszuk ki a meglövési hely meghatározást (Gate Location), majd válasszuk ki a megfelelő műanyag alapanyagot. A legördülő menüből számos gyártó vállalat műanyag alapanyaga közül választhatunk, vagy csak egy általános műanyag típus kiválasztásával futtathatjuk az elemzést. Az elemzéshez általános polisztirolt választottunk (Generic PS). Ezt követően beállíthatjuk a feldolgozási hőmérsékleteket és nyomás értékeket. Jelenleg elfogadjuk a felkínált értékeket.

(Az analízis végrehajtása után érdemes ezek hatásának vizsgálatával foglalkozni, esetleg különböző alapanyagokkal megismételni az elemzést.)

Analysis Wizard - Analysis Selection		? 🛛
() mpa	Select analysis sequence: Molding Window Gate Location Plastic Filling Cooling Quality Sink Marks	
⊠ ≪ □	← Analysis prerequisites/results;	
	The analysis suggests the best place (geometrically) to add an injection location given the material selected and existing injection locations (if any).	
	Prepare processing conditions only < Vissca	pó

Analysis Wizard - Sele	ct Material	? 🛛
() mpa	Commonly Used Materials: Bayblend FR 90 N: Bayer AG Bayblend FR 90: Bayer AG Generic PP: Generic Default	Remove Details
2/1	Specific Material: Manufacturer	
	Jueneric Shrinkage Characterised Material	Details
	Generic ABS (Stylac ABS 121)	Report
	Generic PET (Petra) Generic PMMA (Plexiglas) Generic PP0 /Lucel) Generic PP0 /PA (Noryl) Generic PP0 /PS (Noryl) Generic PP0 (Primef) Generic PS (Sumbridht) Generic PVC (Geon Vinyl) Generic SAN (Luran) Generic Unfilled PA66 (Leona) Generic Unfilled PET (J125)	: Súgó
Analysis Wizard - Pro	ocessing Conditions	? 🛛
() mpa	Material properties Mold temperature [20:70] deg.C Melt temperature [180:260] deg.C 220	Default Default
0	Maximum injection pressure limit Maximum machine injection pressure [10:500] MPa Maximum machine injection pressure [10:500] MPa Maximum machine injection pressure switch-over Velocity/pressure switch-over by volume %	
	Machine injection time Machine injection time Machine clamp open time Time [sec]: 10	
	KVissza Tovább Befejezés Mégse	s Súgó

Amennyiben az alkatrész geometriai kialakítása, az alapanyag választás és a feldolgozási paraméterek összhangban vannak, az elemzés hibaüzenet nélkül lefut és a meglövés szempontjából kedvező és nem kedvező területeit az alkatrésznek színekkel jelöli. A sötét kék a legjobb, a piros a legrosszabb területeket jelöli. A piros területek nem azt jelentik feltétlenül, hogy nem lehet ott meglőni a darabot, hanem csak azok a legkedvezőtlenebb területek. Esetünkben a belső kontúr környéke a legjobb választás.

A *k* ikon választása után jelöljük ki a meglövés helyét.

Indítsuk el újra az *Analysis Wizard*-ot és állítsuk be a végrehajtandó analízis feladatokat: *Plastic Filling, Cooling Quality* és *Sink Marks*. Ezt követően beállíthatjuk az alapanyag típusát és a feldolgozási paramétereket.

Analysis Wizard - An	nalysis Selection	? 🛛
() mpa	Concerning to experiment Moding to experiment Get Location Plants Filing Cooing Quality Decing Quality Decing Quality Decing Quality	
⊠≪ □ ∫	- Analysis presquisites/results: -	
	The analysis results indicate the likely presence and location of sink marks in the plastic filled part.	3
	Prepare processing conditions only	
	< Vissza Tovább > Befejezés Mégse	Súgó

Analysis Wizard - Select Material
Commonly Used Materials: Bayblend FR 30 N: Bayer AG Bayblend FR 90: Bayer AG Generic PP: Generic Default Generic PS (Sumibright): Generic Shrinkage Characterised Material Details Report
Manufacturer   Generic Shrinkage Characterised Material   Trade name   Generic PS (Sumibright)   Image: Add to common material list after selecting
< Vissza   Tovább >   Befejezés   Mégse   Súgó   Analysis Wizard - Processing Conditions   ?   Material properties   Mold temperature [20:70] deg.C   Default
Melt temperature [180:260] deg.C   220   Default   Maximum injection pressure limit   Maximum machine injection pressure [10:500] MPa   180   1   If Automatic velocity/pressure switch-over   Velocity/pressure switch-over   93
Machine injection time   Image: Automatic injection time   Time (sec):   Time (sec):

A beállítások befejezésével elindul a számítás, amely során végigkövethetjük a kitöltés folyamatát.

A számítások befejezése után (probléma esetén hibaüzenetet kapunk) végignézhetjük az eredményeket, illetve egy *html* alapú jelentést készíthetünk az analízisről (*Generate Report*), amely tartalmaz minden eredményt (illetve amit kiválasztunk). Ez a jelentés jól áttekinthető, könnyen megosztható.

		- 8 ×
Solid Model	🗾 📽 🚣 其 📕 🍣 📖 🚳 🗏 🗐 😒	
	Generate Report	

<u>Fill Time – Üregkitöltési idő</u>

A szimuláció alapján az üreg teljes kitöltéséhez 0,63 másodperc szükséges.

Confidence of Fill – Kitöltés biztonsága, jósága

Zöld, sárga és piros színnel jelöli a rendszer az üregkitöltés biztonságát. Mivel az egész darab zöld, a kitöltés megfelelő.

<u>Pressure Drop – Nyomásesés</u>

Az üregkitöltés során a nyomás változhat, a maximális nyomásesés 9,78 MPa ebben az esetben. A minél kisebb nyomás változás javítja a darab minőségét.

<u>Flow Front Temp. – Ömledék front hőmérséklete</u>

A kitöltés során változik az ömledékfront hőmérséklete, amely ebben az esetben minimális, 220°C-ról 219,44°C-ra, ami jelentéktelen.

Quality Prediction – Minőség

A fröccsöntött darab minőségét döntően jónak ítélte a szimuláció, ez alapján a meglövés pont jó helyen van.

<u>Weld Lines – Összecsapási nyomok</u>

Az ömledék front szétválásánál és újbóli találkozásánál összecsapási nyomok vagy más néven hegedési vonalak alakulnak ki, melyek esztétikai és szilárdsági problémát jelentenek. Esetünkben ennek mennyisége nem jelentős, elhelyezkedésük nem kritikus. A hegedési vonalak mennyisége és helyzete a meglövés helyének áthelyezésével és a műanyag alkatrész áttervezésével módosítható.

<u> Air Traps – Légzárványok kialakulás</u>

Levegő csapdák ott alakulnak ki, ahol az ömledék az üregben lévő levegőt be tudja szorítani. Ennek eredménye hiányos kitöltés és anyag beégés lehet. Az osztófelület mentén a levegő általában el tud távozni, kritikus esetben betétezést, levegőző betétet kell alkalmazni, vagy a meglövés áthelyezésével és a darab áttervezésével kell csökkenteni a levegő csapdák mennyiségét.

<u>Cooling Quality – Hűtési minőség</u>

A sárgával illetve pirossal jelzett részek hűtési igénye fokozott, erre a szerszám hűtésének kialakítása során ügyelni kell.

<u>Surface Temp. Variance – Felületi hőmérséklet eltérés</u>

A fröccsöntés során az üreg felületén a hőmérséklet változik, mind pozitív, mind negatív irányba. A túl nagy változás károsan befolyásolhatja a termék minőségét. Esetünkben -2,73°C és 3,05°C az eltérés a meglövési ponthoz képest.

Freeze Time Variance – Fagyási (szilárdulási) idő eltérések

A fagyási idő a meglövési ponthoz képest mutatja, hogy mikor szilárdul meg az ömledék a darab különböző pontjaiban. A sötétkék részeken 1,81 másodperccel hamarabb, a piros részeken 0,92 másodperccel később történik ez meg.

Sink Marks Estimate – Beszívódás mértéke

A műanyag hűlés során változtatja méretét. E zsugorodás beszívódásokat eredményez a darab oldalfalán, amennyiben a meglövésnél nem érkezik anyag utánpótlás. Az egyenletes falvastagság, az egyenletes hőmérséklet eloszlás, az egyenletes hűlés és a meglövési hely késői befagyása csökkenti a beszívódásokat. A maximális beszívódás 0,083 mm

<u>Skin Orientation – Felületi folyási nyomok</u> Az ömledék áramlása folyási nyomokként jelentkezhet a felületen, ezt mutatja az ábra.

A következő táblázat két további változat eredményeit mutatja. Az első oszlop egy kevésbé előnyös, a második egy rossz meglövési helyen lett meglőve, ennek ellenére mindkét változat jónak minősíthető.

Fill Time – Üregkitöltési idő

maximum: 0,63 s

Confidence of Fill – A kitöltés biztonsága, jósága

maximum: 0,74 s

Pressure Drop - Nyomásesés

maximum: 11,45 MPa

minimum: 219,25 °C

azonos az első verzióval

maximum: 17,13 MPa

minimum: 219,72

azonos az első verzióval

CAD/CAM/CAE példatár

Cooling Quality – Hűtési minőség

azonos az első verzióval

azonos az első verzióval

azonos az első verzióval

azonos az első verzióval

azonos az első verzióval

Sink Marks Estimate – Beszívódás mértéke

azonos az első verzióval

azonos az első verzióval

Skin Orientation – Felületi folyási nyomok

